

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăni Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numele singuratică la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

La

Abonament lunar

pentru Maiu st. v.

— cu prețurile din capul foii —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”

Aniversarul.

Indată la începutul anului 1898 am lansat ideea *sărbării aniversare* a anului 1848, și anuit pentru ziua de 3/15 Maiu, care este ziua de glorie a poporului, ziua deșteptării naționale.

În aceea zi a dovedit poporul românesc că este conștient de ființa sa, de menirea sa, și că e vrednic a fi numit între popoare.

Articolul nostru, rapsodic, schinteitor și fragmentar, cum singur se poate spre a cuprinde o idee așa de mare, indica în țesă generală datoria noastră, a întreg neamului românesc, ce se impune în anul 1898, și mai ales la 15 Maiu, ca aniversarul măreței adunări de pe „*Câmpul libertății*” dela Blaj.

Articolul nostru a făcut senzație — dar o senzație, care s'a remarcat mai mult dincolo de munți, decât dincoace.

Dincolo a fost reprodus în întregime, în ziare, reviste și cărți. Dincoace însă a deșteptat — pare-ni-se — mai curînd invidia, jălusia, decât entuziasmul pentru ideea, ce accentua.

Da! Pentru că așa sîntem noi. Încăpuți și încăpăținați din năray, fiecare se crede șef, care nu cunoaște autoritate înaintea lui. Ori-ce proiect e criticat. Și ce nu se poate critica, se înșe găsește alt cusur. Dacă unul are cîtezanța de a accentua ceva bun și corect, atunci a comis cea mai mare greșală. Pentru că de ce nu a lăsat pe alții, cutare și cutare, să vină cu ideea? De ce tocmai el?

Așa a fost și cu propunerea lansată de *Tribuna*. De ce chiar „*Tribuna*”? De ce n'a lăsat pe alții să vie cu propunerea?

Ei, dar' acestea sînt niște vederi așa de strîmte și de egoiste, încât înaintea oamenilor buni și luminați, înaintea celor emancipați și nepreocupați, ele nu pot deștepta decât un zimbet de compătimire. De aceea nici noi nu le putem încresta, pentru că ar fi să le recunoaștem îndreptățirea, pe care nu o au.

Dar' ca un simptom caracteristic al oamenilor și al vremilor ce trăim, ele pot fi amintite, cel mult, pentru a se trece înaintea.

Unii ni-au imputat *indiscrețiune*.... ca-și-cînd sărbarea unor evenimente, cum a fost pentru noi adunarea dela 3/15 Maiu 1848, ținută în câmp, sub cerul liber, în prezența a 40.000 de Români și în fața lumii întregi, ar fi să se facă în secret și discret.

Alții ne-au întrebat, dacă ne-am înțeles cu Blăjenii? Ca-și-cînd ideea ce am lansat nu ar fi așa de firească, încât de sine să se ivească în sufletul fiecărui Român, cu atât mai virtos în al celorlora cari zilnic vîd locurile însemnate de aureola acestei adunări, și cari zilnic stau sub inspirația aceluia tainic curent, ce numim *spiritus loci*. — Sau, ca-și-cînd Blajul ar fi numai al Blăjenilor și „*Câmpul libertății*” ar fi loc sfânt numai Românilor, cari azi locuiesc în Blaj.

O parte bună, dovedită prin fapte, a avut totuși articolul nostru, parte pe care nici îngustimea vederilor de mai sus nu o poate nega: *a pus ideea aniversarului la ordinea zilei*.

Rînd pe rînd mai toate organele, cari exprimă câte ceva, s'au pronunțat, într'un fel ori altul, asupra ideii, și au făcut propunerile lor, firește ca totul independent, cum de sine se înțelege, pentru ori-ce organ, liber și independent, care se respectă.

Trebuie să mărturisim că toate aceste propuneri, ori-cât ar fi căutat să fie originale, au avut o notă comună: toate au purtat în sine marca apatiei și a resignării, care face caracteristica dispoziției generale a vieții noastre publice pe toate terenele. Și nota asta, ori-cât ar fi ea efluxul împrejurărilor, nu are nici o îndreptățire, nici scusă, nici o împrejurare atenuantă, atunci când e vorba de *aniversarul anului 1848*.

Dacă vre-odată în viața noastră națională a fost necesar ca să ne aventăm la concepțiuni mari, la principii generoase, și să ne înălțăm într-o sferă mai ideală, aceea ni-se cere, cu absolută necesitate, atunci când ne gândim să aniversăm epoca dela 1848, atunci când voim să prăznuim *apogeele* acestei epoci de însufățire și bărbăție națională: adunarea măreței dela 3/15 Maiu, a cărei iconă va trece prin secolii de-arînd în istoria neamului nostru, și din neam în neam ea va apăre tot mai strălucită, tot mai bogată în momente de elevație a entuziasmului național.

S'a zis: să sărbăm cu toții, în liniște, în pace, în casele noastre, în bisericile noastre, în cercuri restrînse, căci altfel nu ne vor permite....

Mai resignat nu se poate, dar' mai nevrednic încă nu!

Cum? Noi, urmașii după 50 de ani ai iobagilor, cari lucrau în ogoarele domnilor unguri, să nu ne putem ridica nici la înălțimea concepțiilor lor?

Noi, învățați și culții, noi cari am trăit o jumătate de veac în libertate!

Ei au frînt lanțurile *iobăgiei*, ca să alerge la Blaj; noi să nu putem frînge lanțurile intereselor egoistice ori țesăturile întregii, ori legăturile patimilor?

Ei alergau de pe băncile solgăbi-raielor, și treceau riurile cu notul, și percurgeau depărtările ca în sbor, deși umblau pe jos, și noi, să nu putem merge cu trenul, și să nu riscăm nici măcar călăva cruceri, ca spese de drum?

Să rămănem tiptil acasă, în cercul nostru restrîns, și să nu eșim în fața lumii cu crezul nostru, public și deschis? Să nu mergem măcar pe urmele care le-au călcat părinții și strămoșii nostri?

D'apoi acesta ar fi progresul nostru după o jumătate de veac? Acesta ar fi rezultatul la care am fi ajuns, — după cum se susține, — progresând în cultură, inteligentă și avere?

O ar fi prea trist, și prea din cale afară rușinos. Prea!

De aceea nici nu ne vom opri la aceste vederi pesimiste și resignate, ci vom lua calea noastră largă, și ne vom conduce de concepțiunile mari și ridicate, singure vrednice de a fi obiectul meditațiunilor noastre în fața mărețelor evenimente, ce vom să prăznuim.

Sibiu, 3 Maiu n.

În vederea zilei de 3/15 Maiu.

Sub acest titlu *Liga Română* publică în ultimul seu număr un articol călduros, prin care îndeamnă la sărbarea zilei de 3/15 Maiu și în România.

Relevăm următoarele din acest articol:

„Numai națiunile cari, ajunse la maturitate politică, înțeleg să-și respecte și să-și idealizeze trecutul și să manifeste recunoștința bărbatilor mari ce aparțin istoriei naționale, — pot fi considerate ca națiuni echilibrate și destoinice de a-și sparge un falcic drum în viitor.

„Acele zile trebuie să devină momente de reculegere și de întărire a sentimentelor noastre naționale. Măcar cu asemenea ocazii să căutăm a uita, pe un moment măcar, asprimea și înversunarea ce divid taberele noastre politice militante, să ne întâlnim cu toții pe tărîmul sfînt al iubirii de neam și de feară și să ne gândim la situația nu a vre-unui partid, ci a

națiunii, și la mijloacele cu al căror ajutor va fi posibil să ne creăm o soartă mai bună”.

Dela Văslui. Cunoaștem azi din *Echoul Moldovei* discursul tînrului O. Brădescu, rostit la meetingul național din Văslui. Reproducăm din acest discurs unele pasaje, cari exprimă idei vrednice a fi cunoscute și — meditate.

Estă pasajele fragmentare din acest discurs:

„Adevăratul sentiment național constituie o necesitate pentru sufletele distinse; e produsul fatal al sufletelor conștiente de sine și sintetizează în el calitățile adevăratului om. Un suflet lipsit de sentimental național, e ca și biserica pustie, lipsită de slujitor; e ca și nava lipsită de cărmaci și rămasă pradă hula-pavelor valuri!...

Să nu ne nesocotim, dar', acest frumos sentiment; dinșul e o datorie pentru ori-ce om și e baza cea mai puternică poate a unui suflet simțitor, cel mai curat și mai stăruitor îndemn sufletesc. Ferice de cel care-l prîncepe și-l simte!

Așa stînd lucrurile să ne întoarcem noi și să ne întrebăm: chestiunea națională în actuala fază de evoluțiune, este în stare să ne mulțumească pe noi? Dacă trebuie să fim conștiențioși și cătă să fim, răspunsul nostru este: nu. Și estă pentru-ce:

De obicei la noi în feară, domnilor, se face vorbă multă și treabă puțină. O știți, cred, și d-voastră aceasta! Azi spiritele sînt mai raționale, mai păturate de șiretenia secolului al 19-lea și aibă ele o credință căt de sfîntă și de dreaptă, nici-odată n'au să-și-o manifesteze față, înainte de a fi pipăit pulsul mulțimei.

Nu care cămva, însă, domnilor, să cre-deți că-n mine ați dat peste un adept al scepticismului de modă, care *vecinică cărtitor și blasat*, vede răul pretutîndeni, se descurajează de toate, pentru a mulțami o *trebuință* adăpostită în sufletul seu, sau naivitatea de a impune prin ceva — fie acel ceva chiar un *scepticism* demodol.

Nu, domnol! O spun aceasta cu toată convingerea și încheș în grain durerea ce-mi neliniștește sufletul, când vîd că unul din cele mai frumoase sentimente e nesocotit tocmai de cătră aceia, cari ar trebui să-l prețuească mai mult: de cătră frații nostri! — Și acest neșjuns pentru-ce? Pentru-că noi toți aproape, domnilor, sîntem stăpîniți de patima de a *învinge*, nu de a *convinge*! Această patimă se resimte aproape în toate acțiunile noastre, unde luminația judecăței e învîlăită de întunecimea unei patimi proaspete, a unei ambițiuni deșerte.

Și cine perde cu aceasta?

Perde ideea, perde principiul pus în discuție, perde omul noi toți, cari direct sau indirect sîntem interesați în cauză.

Câte iluzii frumoase n'au luat calea pribegiei, câte doruri nu ne-au vîdăvit sufletele noastre, când mîni cugetătoare și suflete înflăcărate și-au pierdut conștiența și avîntul sincerității, pentru a face și din chestiunea națională un joc de patimi și de ambițiuni nesăbuite. — Și răul din nefericire nu se oprește aici.

Căci ce folos poate să tragă tîneretul din această stare de lucruri? Bine înțeles, că tînerii de azi vor fi demni copii ai părinților lor, vor fi vlăstarele hrănite de rădăcina numă, de trunchiul tată.

În contra unei atare stări de lucruri e de datoria noastră să luptăm din răspuleri. A sosit vremea să nu ne mai hrănim cu frase sfîrșitoare și tirade scăpătate; a sosit vremea să *crystalisăm* gîndurile noastre în fapte și să ne scoborîm de pe Olimpul închipuirii pe vale realităței.

În primul loc ceea-ce e viciat cu totul la noi e actualul sistem de educațiune națională. Copilului, luat din frageda vîrstă la carte, i-se fac adunări și înmulțiri, i-se vorbește de tata Noe și de păcatul strămoșesc, e deprins a vorbi franțuzește și nu-i deprins a simți românesc. Trecut în liceu același lucru se repetă și cele mai frumoase pasaje istorice relative la vitejiile strămoșilor nostri și cari ar face să sbrînzăie de entuziasm sufletul cel mai indiferent, trec neobservate de cătră un dascăl cu glasul sfîrșitor, cu sticlele pe nas și gata să tresară... din somn la primul cuvînt patriotic.

Aceasta, domnilor, nu-i tactică de om cu glagore la cap! Și a sosit vremea să spunem acestor dascăli că nu-și fac datoria în conștiență. Nu se inspiră dragoste pentru sentimentul național cu această somnolență senatorială pentru care s'ar pără azi că Murășanu a scris patrioticul lui „Deșteaptă-te Române!...”

Netăgăduit însă, că acei cari iubilează în primul loc de neactivitatea noastră sînt vechii nostri prieteni: *Ungurii*! Aceasta, cred ei, că le va ușura opera lor de desnaționalizare, aceasta, cred ei, că va spulbera speranțele fraților de peste munți, și-i va constrînge să se dea asimilați cu dinșii.

Să sperăm însă, că fratele de peste munte va avé ceva mai bun de făcut.

Ear' noi, Românii din România liberă, să rupem odată cu tradițiunea ruginitelor calcule și să ascultăm *graiul inimelor noastre, doina sufletului nostru*!

Ca și acum. »Mai multe jurisdicțiuni ungurești au început o nouă modalitate de *maghiarizare*. Au prezentat recruți sași sub nume ungurești cu totul străine. — scrie *Siebenbürger Bote*, nu cel de acum, al dlui Békessy, ci cel de acum cincizeci de ani, la nr. 37 din 24 Aprilie 1848.

Sibiul, centru — de maghiarizare!

Acum, când se maghiarizează în masă toți Românii și Sașii, cari au căte o miserabilă slujbilită pe la gări, și încă tot în jurul nostru, prin ținuturi curat românești ori săsești, ni-se impune întrebarea: *cum se face? cum se poate lucrul acesta?*

E sigur că oamenii nostri, și Sașii și Românii, nu-și lapedă numele străbun de dragul Ungurilor.

Din contră sîntem convinși, că numai o silă extremă, o siluire imorală și faptică îi poate determina la această rușinoasă străformație.

Gîndeam noi înainte, că aci se lucră cu forța puterei și a banului, dar' nu putem nici presupune, ca *tocmai* din Sibiu să se facă această acțiune atît de imorală și respingătoare.

Ei bine, ceea-ce ar pără de *necrezut e fapt*.

Avem informațiuni, că dela *gara Sibiului* se face propagandă întinsă de maghiarizare pe toate liniile ferate, ce se ramifică de aici până la *Copșa, Făgăraș* și până la *Vinful-de-jos*.

Un anumit domn Aranyosi (cine știe cum îl va fi chemat înainte de ce a plătit cele 5 pitule?) a fost însărcinat să percurgă liniile, să se oprească la fiecare gară și să silească pe fiecare *boacter*, pe fiecare *cantonier* ori *servitor*, care nu e nume pe *tabit-tetih*, să-și-l schimbe, să-și-l maghiarizeze.

Registrul nouelor nume era gata, și biata victimă a maghiarisării nu avea decât să aleagă unul, care îi mai place.

Cei-ce puneau vina pe sărăcie, că n'au bani de timbru și pentru documentele necesare, erau înfundați cu 5—10 fl., ca să-și cîștige documentele. Celelalte spese — li-se spunea — are să le supoarte *statul*.

Astfel s'au maghiarizat toți *nenorociții*, pe care soarta i-a pus în ghiarele acestui *moloch monstruos*, numit „stat”, care îți cere nu numai banul, și brațul, și munca, ci îți cere și limba, și numele, și sufletul, — *dacă nu ești Maghiar*.

Și operațiunea aceasta revoltătoare, în numele statului, și pe spesele țerei, se dirigă din Sibiu!

Sibiul a ajuns centru de maghiarizare ex offo!

Ce zice ministrul Dániel?

Mai tăgăduiește?

Chestiunea naționalităților.

V.

Românii și Rutenii din Bucovina.

Bucovina, vechea provincie moldovenească, despre care Elisée Reclus zice că aparține Austriei numai prin *violarea geografiei*, ca și Galiția, are o suprafață de 10.441 chilom. pătrați și 646.591 locuitori.

După naționalități locuitorii se împart astfel:

Ruteni 268.367 sau 41.8% din populație.

Români 208.301 sau 32.4% din populație.

Germani 133.501 sau 20.8% din populație (între Germani sînt 82.717 Jidani).

Poloni 23.604 sau 3.7% din populație.

Alții (Armeni, Țigani, Unguri, Lipoveni) 12.800.

Cum vedem, și populația Bucovinei, ca a mai tuturor provinciilor austriace, nu este omogenă, ci se compune din două naționalități autohtone: *Românii și Rutenii* și apoi și din o mare mulțime de venetici, cari s'au năpustit asupra acestei biete țeri să o despoaie, ca: Jidani, Poloni, Germanii, Armenii și alte lifte. Faptul peste măsură de întristător este, că Românii au ajuns în minoritate și scad neconțenit, ei, cari din vechime poplau întreaga Bucovina. Și pe măsură ce scad, se înmulțesc celelalte populații și mai cu seamă Rutenii.

Românii și Rutenii nu trăesc în armonie, după-cum s'ar cuveni, pentru-că Rutenii (cea mai mare parte veniți din Galiția) și-au propus să *slavizeze Bucovina*. Profitînd de faptul, că dela Viena se încurajează ideile lor de a se afirma ca individualitate etnică deosebită de ruisism, ei încearcă a reduce valoarea culturală și politică a elementului românesc, și chiar a-l rutenisa pe alocurea.

Rutenii, cari în Galiția luptă *contra desnaționalizării poloneze*, la rîndul lor, în Bucovina, *desnaționalizează pe Români*. Și cu toate acestea, atît Rutenii cît și Românii au un *dușman comun*, pe Poloni, cari vor să desființeze autonomia ducatului Bucovina și să-l anexeze pur și simplu la Galiția, cum Transilvania a fost anexată la Ungaria.

În acest scop, Polonii din Galiția, fac o puternică propagandă pentru ideea polonă în Bucovina, cerînd pentru cei 23.000 Poloni venetici din Bucovina, îndreptățirea limbei polone alături cu limbele țerei (română, ruteană și germană). Tot Polonii din Galiția subvenționează ziare și publicații în Bucovina, în care se atacă în mod violent populațiile autohtone: Românii și Rutenii, acuzându-le de daco-romanism și de panslavism, se atacă biserica greco-orientală și altele.

În 1892, Decemvrie, deputații români și ruteni din dietă au înaintat contelui Taaffe, pe atunci prim-ministru al monarhiei, un memoriu, denunțînd uneltirile poloneze. Au înțeles și Românii și Rutenii, că o cauză comună îi leagă: să apere autonomia și integritatea țerei în contra tendențelor de anexare și de exploatare ale Polonilor. Păcat însă, că Rutenii uită îndată pericolul comun și lucrează să dea Bucovinei un caracter *slav-rutean*, pe când ea are un caracter *româno-rutean*.

Azi Românii n'au dușmani mai mari și mai neîmpăcați decât în Ruteni. Acestia caută ca pe terenul administrației, justiției, școalei să rutenizeze pe Români. Mai înainte, cu toată așa zisa autonomie a Bucovinei, țeara aceasta stă în multe privințe sub dependența Galiției, și prin acest fapt Românii sînt prizoniți în naționalitatea și aspirațiile lor de Poloni și Ruteni. În privința justiției, curtea de apel se află la Liov, ear' Românii pe lângă că nu capătă dreptate nici-odată, sînt siliți a vorbi rutenește sau leșește; în privința militară Bucovina aparține diviziei din Liov, ear' cea mai mare parte de tineri recruți români, fiind siliți a-și

face acolo serviciul militar de 3 ani, se deprind bine cu limba rutenă; în privința administrației drumurilor de fer, direcțiunea este la Stanislav, și din cauza aceasta aproape toți funcționarii drumurilor de fer bucovinene sunt așezați din Galiția, vorbind limbi slave, schimonosind localități românești și contribuind astfel la propaganda slavismului în Bucovina.

Dar propaganda slavă și rutenisarea se urmează pe o scară întinsă chiar în Bucovina însăși. Astfel în multe locuri, mai cu seamă în districtele Cernăuțului și Siretului, când Românii au treburi pe la judecătorii, în administrație și la orice oficiu, li-se cere a vorbi și a adresa acte în limba rutenă. Prin astfel de mijloace limba rutenă se răspândește în mod sigur, căci țărani români văzând că numai în limba rutenă se pot înțelege cu funcționarii, învață pe copiii lor numai această limbă, rămânând perduți pentru naționalitatea română.

Rutenisarea face așa de mari progrese, încât pe la Mămăești, Toporași, Stănești, se văd țărani de origine românească (tipul, obiceiurile, portul, numele probează îndeajuns aceasta) și nu știu altă limbă decât cea rutenă.

Rutenii își urmează opera lor cu multă râvnă și cu copiii români. O dispoziție recentă răpește părinților dreptul de a determina limba maternă a copiilor și limba în care se fie educați. În locul părinților învățătorii decid naționalitatea școlarului după limba care o vorbește copilul; cum însă un mare număr de copii români vorbesc foarte bine limba rutenă, sunt considerați ca Ruteni și li-se interzice să mai învețe limba românească.

În Bucovina totul lucră contra Românilor. Și Polonii, și Armenii, și Jidani, toți venetici acestia s'au coalizat să exterminaze rassa românească. În special puzderia de Jidani, cari în cea mai mare parte sânt veniți din Galiția, exploatează poporul românesc prin camete luându-i până și pământul. (Vezi Dr. Julius Platter: *Der Wucher in der Bukovina*), apoi exploatarea jidănească se întinde la comerțul mare și mic, la meserii, la păduri.

Românii dar' trebuie să lupte cu cea din urmă energie să nu fie desființați de Ruteni și suplanțați de venetici, cari curg puhoiu asupra nenorocitei Bucovine. Lupta Românilor bucovineni trebuie să fie absolut națională.

Pe terenul politic, bisericesc, școlar, economic, partidul național român trebuie să ducă lupta așa cum a inaugurat-o energic deputat Popovici.

Românii azi cer lărgirea autonomiei, egalitate de drepturi și mai cu seamă, ca limba română să fie îndreptățită în viața publică a Bucovinei. Dar' ceea-ce ar trebui se ceară cu insistență Românii, este stabilirea unei limite etnografice hotărâte între Ruteni și Români pe baza principiului *Suum cuique*, așa după cum accentuează și ziarul *Patria* din Cernăuți.

Nu mai o delimitare națională între Români și Ruteni poate pune capăt antagonismului dintre aceste două naționalități și scăpa elementul românesc.

Din Austria.

Viena, 28 Aprilie n.

Două evenimente de cea mai mare valoare politică dau signatură săptămânii curente: victoria opoziției la votarea asupra propunerilor de acuză contra fostului premier Badeni și discursul premierului Thun, cu care a inaugurat debata chestiei limbilor. Ca un preludiu la primul eveniment a fost și deciziunea tribunalului suprem, prin care statul a fost condamnat la plățirea dietelor reținute mai multor deputați pe baza legii Falkenhayn. În motivarea acestei deciziuni s'a declarat indirect de nevalidă lex Falkenhayn.

Victoria opoziției este numai formală. Totuși ea a excitat la partide opozante mare bucurie, la o parte din partidele drepte mare consternare. Deciziunea a fost abținerea partidului catolic. Dar' chiar și în acest caz, dacă ar fi fost de față întreg partidul slav de sud, din care au lipsit cinci Croați și întreg clubul român, din care numai mareșalul Lupul a fost prezent, atunci dreapta cu un vot ar fi reușit victoria. Astfel însă s'a decis transmiterea acuzei unei comisii de 36 membri spre cercetare și referare. Prin aceasta încă acuză nu este ridicată, căci pentru valabilitatea ei e necesară majoritatea calificată de $\frac{2}{3}$, care nici-o dată nu va pute fi întrunită.

Între partidul catolic și cele trei partide slave ale dreptei îndată după căderea lui Badeni, ba chiar câtră finea existenței acestui

cabinet, se iviră disensiuni. Partidul catolic ține la principiul autonomist, înlocuindu-l însă ar vrea deplină libertate, mai ales în chestiuni naționale și clericale. După-ace însă timp de un an chestia națională agită atât de pronunțat spiritele și stă la suprafață, ea în mod fatal a trebuit să spargă solidaritatea.

Partidul catolic atât timp a ținut strâns cu partidele drepte, cât a sperat repede realizarea a principiului autonomist. Căzând Badeni, acest principiu nu are șanse a fi realizat în timp determinabil și cu aceasta și legătura a devenit mai platonice. Cât de laxă a fost, s'a dovedit la ultima votare. Numai sub cea mai mare presiune partidul catolic s'a decis a renunța la o moțiune proprie, referitoare la ministrul Badeni. Renunțând însă a declarat abținerea și prin abținerea a dat armă bună în mâinile opoziției. Atât foile partidelor opoziției, cât și cele ale partidului ceh și polon se exprimă, că majoritatea a încetat de a mai exista. „Politik“ pretinde excluderea partidului catolic și ralierea tuturor Slavilor în un partid mare, ca contrapond la ralierea partidelor germane. Nici clubul român nu este cu iubire tractat de foile slave; o foaie polonă cere direct demisiunea dlui Lupul din postul de vicepreședinte al camerei. Foile germane înregistrează lipsa clubului român fără comentariu. Este un chaos întreg de vederi la partidele drepte, Zilele viitoare vor arăta, dacă mai există majoritatea în compoziția de astăzi, sau de va primi parlamentul o configurație nouă de partide.

Înainte de ce trecem la discuția discursului contelui Thun, rostit în ședința de Mercuri, facem o mică recapitulare. Conte Thun, ca membru al partidului feudal este și el aderent al principiului autonomist. El este însă, cum se vede din toată atitudinea sa, precaut, să sfîșie de obstacole. Din cauza aceasta întreg occultismul manifestat până acum. În chestia națională pare a sta în adevăr afară de partid, seamănă se țină sincer la egala îndreptățire a națiunilor. Astfel el se ferește de orice oblig față de partide pentru-ca să nu devină unilateral și până astăzi toate partidele mai mari, atât ale dreptei cât și ale stângii — afară poate de partidul catolic, care are principii înrudite cu cele ale contelui Thun — au rămas nesatisfăcute.

Voci de nemulțumire au sunat destule atât din foile germane, cât și din foile cehopolone. Prin discursul de astăzi a mai rămurit pozițiunea sa față de aspirațiunile atât de divergente. A declarat, că mai presus îl interesează situația economică a imperiului, care în această privință a rămas cu totul îndărătul celorlalte state de aceeași categorie. Recunoaște, că chestiunile naționale, prin intensitatea și actualitatea lor continuă, alterează foarte mult progresul economic, din care cauză regularea raporturilor naționale, cu considerarea deplină a minorităților, se afirmă ca imperioasă necesitate. Constată că vederile asupra factorilor, cari au misiunea să reguleze raporturile naționale în decursul timpului s'au schimbat. Înainte predomină vederea, că executiva este chemată la regulare prin ordinațiuni pe baza legilor fundamentale de stat. Astăzi predomină însă dorința, ca legislațiunea să intre în acțiune. Premierul declară, că simpatizează cu soluția pe cale legislațională și va sprigini această acțiune. Ca principiu prim enunță însă, că ministrul nu poate recunoaște eventuala majorizare prin raport numeric, ci normativ poate să-i fie numai pactarea echitabilă între popoare. Admoniază așadar la reducerea pretensiunilor naționale spre stabilirea unor armonii durabile. În privința ordinațiunilor de limbă pentru Boemia și Moravia se exprimă, că nu le poate detrage până nu vor intra în vigoare legi mai bune, sau cel puțin până partidele litigante nu se vor uni asupra unor principii fundamentale satisfăcătoare.

Acestea sânt esențialele extrageri din discursul contelui Thun. Orașiunea întregă se consumă de constatări și dorințe generale. În materie guvernul s'a ferit de orice inițiativă, nu străbate din nici un pasaj modul concret, în care își fac puse echitabilă rezolvare. Din aceasta rezultă, că mai întâiu așteaptă dela partide precizarea concretă a pretensiunilor și cunoscându-le abia să iee poziție pozitivă.

Enunțațiunile acestea vor plăce și displăce. Celor tari vor displăce, fiindcă prevenirea nu este dusă până la extrem. Germanii vor fi nemulțumiți, fiindcă ar dori să redobândescă pozițiile privilegiate vechi și vor avea frică nu numai că nu le vor redobândi, dar' încă vor trebui să peardă și din privilegiile naționale, cari le posed și actualitate în cele mai multe părți ale imperiului. Pretensiunile Cehilor și Polonilor, apoi și Slavilor de sud asemenea nu se mărginesc la limite naturale. Tot aceste partide pretind un plus, care are aparența de exces în pretensiuni.

A mai fost un pasaj de valoare politică în discursul premierului. A admoniat partidele la armonică colaborare și rezolvare în

chestia limbilor, redând parlamentului potența veche, ca nu cumva popoarele se ajungă la convingerea, că parlamentul acesta este incapace de orice activitate pozitivă. Această admoniare pare a fi pe înțeles, are multă îndurare cu punerea în perspectivă a disolvării. Este acum întrebarea, dacă unei părți din partidele parlamentare nu i-ar fi binevenită ducerea la absurd a parlamentarismului central. Cehii de mult tind într'acolo, în timpul mai nou și Polonii, la partidul catolic aceasta este numai dorință, a cărei realizare el nu ar precipita-o prin obstacole înadins și fățș provocate.

În debata asupra chestiei limbilor se va reînnoi lupta între cele două principii: principiul centralist și cel autonomist. Partidele se vor alia din nou și nu este exclusă formarea unei majorități autonomiste cu cautele mult mai trainice, decât cum a fost până acum. Se poate însă, că partidele autonomiste se vor divisa în autonomiști extremi și autonomiști moderați, ca spre pildă partidul catolic. Această rupere ar schimba esențial situația politică și atunci și „Clubul român“ va trebui să mediteze serios asupra poziției proprii și să iee demersuri, ca să nu peardă influența, care a dobândit-o.

(„Patria“).

1848.

Cronica anului.

Bănat, 26 Aprilie.

Batalionul II., al regimentului român a plecat spre Orșova spre a se imbarca spre Italia. Ostași au plecat, nu fără pîntrunzătoare scene de despărțire de familiile lor, dar pîntrunzi de chemarea și datoria lor. În marș pe dinaintea casei brigadierului trupa a strigat un puternic și însuflețit: *Ura!*

Dispoziția Românilor, atât a celor militarizați, cât și a celor din provincie, e peste tot multumitoare; pretutindenea e liniște și ordine. Numai o puternică lovitură din afară ar pute produce vre-o schimbare.

(Sieb. Bote 39).

Sibiul, 30 Aprilie.

Sieb. Bote începe a scrie în contra uniunii. Răspunzând lui *Pester Zeitung* îi citează din *Donau Zeitung*, din Viena, un articol, despre broșura lui *Rosenfeld*, care pretinde energetic se păsească contra subjugării Ardealului prin Ungaria. Această broșură se poate căpeta în Sibiul la librăria Hochmeister pentru 2 cr. mon. conv.

Agram, 2 Maiu.

Banul Croației publică *statutul* pentru toate țărele de sub căma lui. Legea se referă la „hoți și lotri, ucigători, aprinzători, răpitori de avere străină și la cei-ce îndeamnă pe alții la astfel de crime“, apoi „la toți răsculătorii fără osebire de stare și religie“ în contra Regelui, în contra aristocrației și la cei-ce răscolă poporul sau iobagii „zicându-le că ei ar fi Maghiari“.

(Gaz. de Trans.)

Oluj, 2 Maiu.

După-ace s'a primit aici raportul celor doi comisari M. Fosztó și I. Miksa în care se desviniuau, că n'au putut sparge adunarea cu forță, guvernatorul Teleki plecă la Sibiul spre a se înțelege cu generalul baron Puchner.

(Barițu).

Frankfurt, 3 Maiu.

În ședința comitetului d-nii Kuranda și Wechter dederă raport despre misiunea lor în Bohemia în cauza trimiterei de deputați la Frankfurt. Bohemia nu vrea să intre în parlamentul german, ci are de scop a înființa o dietă națională. Sânt gata însă a intra în federațiune cu Germania în contra Muscalilor. „La șese săptămâni — zic deputații — se va ține adunarea tuturor Slavilor, și sânt hotărâți a forma un regat puternic, care să nimicească elementul maghiar“.

(Gaz. de Trans.)

Lugoș, 3 Maiu.

Poporul s'a adunat prin deputații sei (la 500 suflete un dep.) pentru a auzi legile cele mai nou. Legile s'au citit sub cerul liber în limba maghiară, română și germană. Poporul adunat a fost entusiasmă, și s'a despărțat în cea mai mare liniște.

(Gaz. de Trans.)

Sibiul, 3 Maiu.

S'a făcut o frumoasă demonstrație contra uniunii. — Încă ieri seară a sosit aici din Cluj guvernorul țerei. Azi înainte de am. 'și-au făcut înaintea lui onorurile universitatea săsească și autoritățile orașenești. Cu acest prilej guvernorul a spus, că chestiunea uniunii trebuie privită ca de fapt hotărâtă. Limba oficială va fi cea maghiară și se vor introduce și unele nou impărțiri teritoriale. Cel-ce va vorbi din

principiu contra uniunii, de abia va mai pute fi sigur afară de sala dietei.

Cuvintele acestea s'au lătit ca fulgerul, și îndată s'a pornit o instinctivă mișcare de demonstrație contra uniunii. Fiind *tîrgul de țară* mișcarea a rămas neobservată. Cel mult s'a remarcat purtarea ostentativă a colorilor împărătești: *negru-galben*. Mulți țărani, Sași și Români, le-au purtat prin țir și s'au dus cu insigniile pe acasă. — Adevărata demonstrație s'a văzut seara în *teatru*, care s'a umplut.

Mai întâiu publicul a cerut să se cânte imnul popular. S'a cântat cu acompaniarea întregului public. Ridicându-se cortina pe scenă s'a văzut o parte din garda cetățenească cu steagul *negru-galben*. Furtunoase aclamațiuni au răsunat și s'a cântat de nou „imnul împărătesc“. Tineri și bărbăți purtau cocarde *negru-galben* și strigau „nu vrem uniune cu Ungaria“. „Uniune cu Austria!“ „Trădător cel-ce vrea altă uniune decât cu Austria!“

Sinoadele bisericei gr.-or. române.

Sinodul din Arad.

— Raport special al „Tribunei“. —

Arad, 29 Aprilie n.

Ultima ședință se deschide la 9 ore.

După unele propuneri de mai puțină importanță, cari se primesc, referentul Popoviciu (protop. Șiriei) citește raportul episcopiei despre activitatea consistoriului orădan. Și aici se constată, că încasările taxelor bisericești nu s'au făcut regulat. Se însărcinează consistorul a procede cu energie la încasare.

Luându-se la cunoștință lăsamântul lui *George Popa*, de fl. 1000, se încredințează consistorul pentru ajutoare, la cari pot conta mai cu seamă cei din Câmpeni.

Deputatul *Cosma* întrebând, află că fundațiunea *Mioc* e plasată circa cu 5.5%. În mai multe locuri. Propune, că încât nu se află restricțiuni în testament să se dea prin consistorul orădan în fructificare cu 8%. Se primește.

Rotariu propune, că comisia de scontrare din Arad să meargă cel puțin o dată în an la Oradea pentru control.

Goldiș aprobă, dar' e de prisos; de când există Statutul organic, n'a fost niciodată. Se primește propunerea lui Rotariu. Raportele despre fundațiunea G. Lezar, apoi Petru Oancea se iau spre știre.

Catechetul din Beiuș prin consistorul orădan cere ameliorarea lefei sale. E recomandat cu căldură ca om conștiu în chemarea sa, de *Ign. Pap*.

Episcopul zice, ca nepermițând bugetul să se țină în suspens.

Goldiș spriginește ameliorarea, zicând, că e un om care cu conștiințioasă servește cauza și fiindcă el, vorbitorul, preface cauza oricărui interes personal (murmur) — propune să fie remunerat.

Rotariu: În luptele grele trebuie să prețindem servicii, jertfe din partea fiecărui bun Român, în speranță, că fiecare se va remunera în viitor atât moralmente cât și materialmente. Pe lângă explicarea Episcopului, că până nu vedem bugetul, nu ne putem pronunța, discuția se încheie.

Referitor la fundațiunea *Figaiană* se face o discuție lungă, președinte cu atacuri vehemente personale. Referentul spune, că socotile acestei fundațiuni nu sânt prezentate. Se constată, că nici în anul trecut n'au fost.

Oncu pretinde să se iee un conclud, că au de an să se prezente dare de seamă despre toate fundațiunile sinodului.

Zigre: Nu știu de unde vine, că unii d-ni (alusie lui Oncu) s'au nedumeriți. Noi dela Oradea încă ne împlinim cu conștiințioasă datorință.

Oncu (iritat): Nu are nici o nedumerire, dar' interesul cauzei o pretinde aceasta. Episcopul sună clopotul făcând ordine și explică, că socotile s'au publicat și se vor publica chiar și în foi „Biserica și Școala“ și s'au prezentat și sinodului. În acesti ani din urmă, zice, nu le-a putut prezenta, de oare-ce i-s'au trimis târziu spre cenzurare. Spiritele se liniștesc și la propunerea lui Rotariu se trece la ordinea zilei.

Raportul comisiei consistoriului plenar citit de Oncu se primește cu observarea, că conspectele protopresbiterale dela Oradea să se facă conform acelor din Arad și că sinodul să iee act despre inactivarea regulamentului în această afacere. Referitor la asigurarea edificilor bisericești se institue o comisie din: Zigre, Oncu și George Popovici, care sub auspiciile Episcopului are să studieze modul de asigurare.

Urmează o discuție cu mai multe propuneri și contra-propuneri, că au de a se

considera *Episcopul și vicarul* ca membrii fundațiunei de pensionare?

Goldiș zice, că el încă vrea să participe, „nu pentru persoana mea, dar' pentru succesor, (Voci: Cine-i? Goldiș: directorul *Hamsea*; ilaritate), ca să nu port vina, că nu m'am îngrijit de soarta vicarului. — Se primește propunerea comisiei, după care și Episcopul și vicarul se consideră de membrii ai fondului pensionar.

Comisia plenară propune să se iee pași de lăpsă pentru înființarea unui alumnau în Beiuș. Oncu citește hotărârile comitetului parochial din Beiuș cu privire la înființare.

Se naște ear' o lungă dezbateră. Oncu și Zigre sânt însuflețiți pentru înființare. Se accentuează lipsa de bani, un capital de 40—45.000 fl. Se aduce în combinație fundație „Jiga“. Cosma: zice, că nu e posibil să se pună suma de 40 mii la dispoziție, dar' totuși pentru-ca să se înființeze, recomandă a se anticipa din fondurile diecesane 10—12 mii fl. Episcopul: pentru 10—15 mii mai stăm de vorbă; dorește ca să nu moară până vede înființat alumnau din Beiuș; zice, că consistorul din Arad să se autorizeze a anticipa 10—15 mii fl. din fondurile diecesane pentru alumnau.

Se primește cu strigăte de: Să trăască. Ședința se ridică la 1 oră și se anunță pe 4 ore.

Ședința se redeschide la 4 ore.

Înainte de toate se citește raportul comisiei petiționare; mai toate petițiunile se încred consistoriului competent.

Cu privire la conferința de ieri se enunță, că în principia se încuviințează constituirea unui consistor în Timișoara; cu privire la jurisdicțiune se așteaptă deciziul consistorului de Caransebeș. Se primește unanim.

Între Goldiș și Rotariu a avut loc un atac personal încă în ședința de Luni. Rotariu susține, că Goldiș l'a vătămă, când i-a adresat niște vorbe despre „banii dela Chieci“.

De oare-ce — zice R. — ori-cine poate susține, că am defraudat niște bani, după spusele magnificenței sale, rog on. sinod să emită pe spsele mele o comisie spre a cerceta, și aflându-mă vinovat, firește nu voi mai pute ocupa postul de deputat.

Episcopul recomandă aplanarea chestiei Goldiș cere cuvânt și printr-o lungă vorbire, aducând mai multe exemple dela diferite adunări și ocațiuni, dă să se înțeleagă că n'a avut intenția de a vătămă pe Rotariu. La aceasta se scoală *Antonescu* și roagă atât pe Rotariu să iee în considerare detrimental ce se face prin certe de felul acesta bisericești, cât și pe Goldiș să spună pe față ceea-ce intenționa să spună prin aluzie.

Goldiș mai vorbește, apoi între strigăte de: bravo! ofere amical bil mâna lui Rotariu. Rotariu îl respinge.

La insistența Episcopului și a mai multora ca să se împace Rotariu zice: Jertfesc vieță pentru interesele bisericești, stimez pe ori-care preot, cu atât mai virtos pe magn sa, care e vicar, dar' de oare-ce magn sa e deputat dietal și totodată mare dignitar al bisericești, și ca deputat nu-și ridică glasul pentru apărarea bisericești, unde ocupă onorificul loc, asta înseamnă a nu fi omul bisericești.

Goldiș: Răgret că tocmai acum sânt debaterile în dieta țerei, când el nu poate lua parte (căci a preferit a lua parte la sinod) ca să convingă pe toți cari îl calumniază, că el știe apăra interesele bisericești. (Aplause și brave.)

„Nu tot e adevăr ce s'a scris tendențios despre mine“, — zice Goldiș. Recunoaște păcatele sale, dar' toți oamenii păcătuesc.

Iustin Ardeleanu și Cosma cer cu insistență cuvântul.

Nu li-se dă. La invitarea Episcopului, Rotariu, pe lângă condiții, că Goldiș va documenta în viitor că ce a scris foile e neadevăr, dă mâna lui Goldiș între strigăte de Bravo și Să trăască.

Episcopul ridică ședința pentru a se întru în conferință secretă la $\frac{1}{4}$ ore.

Redeschizându-se ședința (după conferința de azi) se citește raportul comisiei de scontrare și se ia spre știre. Apoi se citește prin referentul Popoviciu (Șiria) bugetul consistoriului arădan. Spre cunoștință cu unele observări.

Catechetul din Beiuș i-se dă un adaus de 100 fl. Mai rezolvându-se unele chestii de puțină importanță publică, Antonescu printr-o vorbire de încheiere mulțumește Episcopului și condeputaților pentru zelul desvoltat în decursul sinodului, ca să promoveze binele afacerilor bisericești. Atrage atențiunea sinodului, că peste 8 zile e a 70-a aniversare a nașterii (?) Prea Sfinției Sale și l' felicită în numele sinodului (Să trăască!).

Episcopul printr-o călduroasă și părintească cuvântare mulțumește lui Dumnezeu și membrilor. (De mai multe-ori e întrerupt de aplause și să trăască). Cu aceasta sinodul își termină activitatea sa din estan la ora 7 $\frac{1}{2}$.

Războiul ispano-american.

Cu datul de 2 Maiu au sosit două știri despre operațiuni mai nouă de ale beligeranților. Una vestește despre bombardarea fortăreței Cienfuegos de pe Cuba și a doua anunță o mare luptă, întemplată la Manilla. Despre rezultat știrile sunt foarte contrazicătoare. Alte știri dau detalii despre bombardarea fortului dela Matanzas, apoi știri despre mișcări și proiecte americane și spaniole.

Bombardarea dela Cienfuegos.

Din Madrid se depeșează, că conform unui raport oficios din Havana, un vapor american a atacat cu proiectile bateriile spaniole, așezate la intrarea în portul Cienfuegos. Trei canoniere spaniole au silit în curând vaporul să se retragă. În același timp alte vapoare americane au amenințat malurile în alte puncte diferite. Pentru apărare s'au trimis trupe. Flota americană se află tot dinaintea Havannei.

Lupta dela Manilla.

Se pare sigur, că la Manilla, în apele Filipine s'a întemplat o crâncenă luptă navală, în care au suferit mari pierderi ambele părți. Despre rezultatul final însă lipsesc știri pozitive și cele sosit se contrazic, după-cum își au isvorul din parte americană sau spaniolă.

O știre anunță, că pierderile Spaniolilor au fost mai mari, ca ale Americanelor. Un vapor spaniol a fost aprins, altul a fost aruncat în aer. Au căzut mai multe sute de Spanioli.

O altă știre însă vestește, că Americanii comandați de amiralul Dewey au suferit dezastru, fiind alungați dela Manilla. Se așteaptă știri pozitive.

Bombardarea dela Matanzas.

Despre prima bombardare a Americanelor la Cuba, cu care ei au făcut multă paradă, ear' după rapoartele spaniole bombardamentul ar fi fost un simplu caraghiosie, se dau următoarele amănunte:

Nava amirală „New-York” având pe bord pe comandantul Sampson, și-a luat Mercurie poziție în fața portului. Capitanul Chadwick a ordonat pregătirea bombardării. Tot așa au făcut și vapoarele „Cincinnati” și „Puritan”.

Focul a fost început de „New-York”, care a fost imediat atacat de bateriile spaniole situate pe puntea Ratalevo Maya, care apără portul Matanzas, care au răspuns cu vioiciune, intrând toate în foc.

Vapoarele escadrei americane din baie în cele 18 minute au tras 86 de lovituri, reducând la tăcere bateriile spaniole, ale căror focuri n'au produs mari pagube nărilor.

Vice-amiralul Sampson a dat ordin să înceteze focul, îndată-ce artileriile spaniole încetaseră de a asvîrli ghiulele. Telegramele sosit din Madrid spun, că portul Matanzas n'a suferit nici o singură victimă.

Planuri financiare.

Ambele state și-au prezentat planurile financiare pentru a face față șpesselor de război.

Planul ministrului american de finanțe pentru împrumutul de război, aprobat de băncile din New-York, e următorul:

Să se facă o subscriere strict populară, deocamdată pentru o sută milioane de dolari, al pari, la oficiile postale și la băncile naționale. Cel-ce se vor subscrie dela 1000 dolari în jos, vor primi imediat titlurile. Cel-ce vor subscrie sume mai mari, vor vărsa imediat cinci la sută și peste o lună restul.

Primirea planului, de către cameră, e sigură; la senat însă, e teamă că va întâmpina dificultăți.

Budgetul și planul financiar spaniol este următorul:

Budgetul prevede 865 milioane la cheltuieli și 866 la venituri. Budgetul extraordinar, îmbrățișând doi ani, conține un credit de 90 milioane pentru marină. Ministrul cere autorizarea, să emită 100 milioane bonuri de tesaar, garantate cu minele dela Almaden.

Combinații.

Din New-York se depeșează, că Americani au devenit foarte nerăbdători, din cauză că până acum nu se vede nici un rezultat al războiului.

Ei ar voi să înceapă luptele, ca după-cum cred ei, luptătorii americani să fie încununăți cu laurii victoriei. De aceea s'nt necăjiți pe comandanții flotei și pe Mac Kinley, că trăgănează atacurile, mai cu seamă când aud păreri, ca cea apărută zilele acestea, despre planurile presidentului.

Lui Daily News adecă i-se scrie din Washington, că președintele Mac Kinley ar avea credința că Cuba ar pute fi constrinsă să se predea prin foame, în urma blocadei, fără nici o împușcătură.

Dacă aceasta s'ar întâmpla, Mac Kinley se așteaptă ca puterile, prin mijlocirea Engletere, să convingă pe Spania că trebuie să recunoască pierderea Cunei și să înceteze războiul.

Tot de părerea aceasta este, ce reaprivește rezistența Cunei, și un corespondent special al lui N. F. Presse din Viena. Corespondentul spune, că Spaniolii în Cuba nu vor pute rezista mult. Comandanții Cunei — scrie coresp. — nu-și poate împărți puterile, ca să apere toate punctele litoralului extins, cu atât mai mult, că comunicația e grea, șoselele fiind rele și căile ferate sunt în multe părți tăiate de insurgenți.

Șansele Spaniolilor de a împedea debarcarea și de a rezista timp lung, s'nt mici, dacă nu-și va succede eventual flotei spaniole a elibera Cuba de blocadă.

CRONICĂ

Sibiu, 3 Maiu n. 1898.

Memoria lui G. Barițiu. În ziua de Sâmbătă, la 5 Maiu n., se va celebra parastas pentru George Barițiu, în biserica parohială gr-cat. din loc.

Dar bisericesc. O faptă frumoasă au împlinit economii Gregoriu Trif, V. Solomon Șomlea, Petre Ciurciu și Ioan Hapa, cari au cumpărat pe seama sf. biserici gr-cat. din Frata un lustru de sticlă în preț de 50 fl. v. a.

Bancă românească în Sighișoara. Primim următoarea invitație: Simțindu-se necesitatea unui „Institut de credit și economii”, societate pe acțiuni, cu reședință în Sighișoara în interesul moral și material al populației din loc și jur — învît prin aceasta în scopul înființării acelei „institut” la adunarea consultatoare concesiionată — ținând în edificul școlii române din Sighișoara, Duminecă, la 26 Aprilie (8 Maiu) a. c., la 2 ore d. a. pe toți aceia cari se interesează cu adevărată iubire de neam și din punct de vedere economic-material de soarta poporului. Sighișoara, 14/26 Aprilie 1898. *Dimitrie Moldovan, protopop.*

Maghiarizarea și — furcile. Căsușă sângeră dela Sienicsak (Croatia) s'a sfârșit Sâmbătă trecută în Zagreb. Cas de o sguuitoare importanță acesta pentru stările noastre. Începutul acestei istorii triste, cunoscută deja cetitorilor noștri, este însemnat cu steagul ungureș, arborat în turnul unei biserici croate; sfârșitul e însemnat cu trei furci, de cari atârnă trupurile alor trei Croați, între cari o femeie.

Se știe că oamenii din Sienicsak au omorât în chip grozav, pe niște funcționari, fiind ei în credința, că acei funcționari au venit în satul lor, ca se pună pe biserica steagul ungureș și atunci — își ziceau bieții oameni — toți ar trebui să se facă Unguri. De aceea i-au omorât. A fost o revoltă crudă a poporului în contra maghiarismului.

În procesul ce a urmat au fost implicați mulțime de țărani. Mulți au fost condamnați la temniță grea pe mai mulți ani, mulți la moarte prin streang.

În momentul din urmă M. Sa a grațiat pe cei condamnați la moarte, cu excepția celor trei, cari au fost strângulați Sâmbătă dimineața la 30 Aprilie.

Mai întâiu a fost executată Maria Lonsar, care s'a pocăit, s'a spovedit, și și-a sfârșit viața zicând cu bărbăție de sub furci: *adieu lume frumoasă.*

Cei doi bărbați, Toma Lonsar și Sava Manoilovici, s'au purtat mai puțin bărbătește. Unul se zice că ar fi strigat, ca ultim cuvânt următoarele: *Așa pățește cel-ce se atinge de Maghiari....*

O spun foile ungurești și noi nu le luăm gloria, că și-o fac, punând în așa intimă relațiune maghiarizarea — cu furcile.

Concert. Azi, la 3 Maiu n. va avea loc, în sala „Musikverein” concertul *Krumpholtz-Dima*, despre care am amintit într'un număr anterior. Începutul va fi la 7^{1/2} seara.

Un secret din 1849. Ziariului *Szegedi Híradó* i-se scrie din Timișoara, că un locutor de acolo, cu numele *Rossa József*, a descoperit un secret, pe care l-a păstrat din 1849. Anume el spune, că 6 ofițeri maghiari au îngropat în pământ pe țărmul Mureșului două case de fer pline cu bani militari. Locul unde s'a întemplat aceasta a fost la marginea unei păduri și el îl știe arăta precis. Casele crede că n'au mai fost scoase, de oare-ce ofițerii au emigrat în Turcia și nu s'au mai reîntors nici-odată.

Semnele vremurilor. Un soldat de naționalitate Croat, cu numele Ivan Maciacarja s'a certat într'un birt cu mai mulți honvezi unguri și eșind pe stradă a întâlnit trei ofițeri unguri, cari vorbeau ungurește. Immediat acest soldat, apucat de o teribilă înverșunare, își ridică arma împotriva acestor ofițeri, numindu-i călăii poporului Croat. El a fost arestat în cele din urmă. — Semnele vremurilor!...

Cai de montură. Din Timișoara se anunță, că statele balcanice de nou fac mari cumpărări de cai din Bănat pentru armata lor. Zilele acestea a sosit din Serbia o comisie

militară, sub conducerea generalului Cumurici, având de scop a cumpăra mai multe sute de cai pentru oastea sârbescă. Liferanții de cai din Timișoara așteaptă de când mari comande din Turcia.

Andree. Este acuși aproape anul, de când Andree, curajosul aeronaut a plecat spre polul nordic, și încă nimic nu se știe despre soarta lui. Cercetările de până acum n'au dat nici un rezultat. Acum se face o nouă expediție în acest scop. Din Petersburg se depeșează, că expediția trimisă de societatea antropologică și geografică svediană, spre a căuta pe Andree, a sosit în capitala Rusiei, de unde trecând pe la Irkutsk și Tomsk, va părăsi pe râul Ienisei, în Oceanul-ghețos. Membrii expediției, între cari sunt savanții Hadling și Wilson și inginerul Fränkel, sunt de credință, că și Nansen și Nordenskiöld, că Andree trăiește și înspre toamnă se va pute întoarce acasă.

Mai nou.

Războiul ispano-american.

Depeșele sosit azi dela Manilla confirmă lupta navală, anunțată ieri. Știrile sosit sunt mai toate din sorginte spaniolă și din ele se vede, că lupta a fost înverșunată, fără însă de a fi decisivă pentru o parte sau alta, ca toate-că ambele flote au suferit mari pierderi.

În depeșa oficială sosită la Madrid se anunță, că în noaptea de Sâmbătă trecută pe la 12 ore, cu toate minele submarine, flota engleză a părăsit în golful Manilla și în zori de zi flota Americanelor era înșirată în linie de bătaie. Vapoarele spaniole au primit lupta. Spaniolii aveau 8 vapoare și 10 canoniere, Americanii 5 vapoare și 2 canoniere, dar acestea au fost de construcție mai nouă și erau prevăzute cu tunuri puternice.

Lupta a fost înverșunată. Două încrucișătoare spaniole, *Cristina* și *Castilla* s'au aprins și au ars. Comandanții *Cristinei* și căpitanul *Cadasso* au căzut în luptă. Celelalte năi s'au retras în golful Baco. Pierderile Spaniolilor s'nt considerabile, dar se afirmă, că și flota americană a avut mari pierderi.

Alte amănunte lipsesc.

Bibliografie.

„Liga Română” despre

„Luptele Românilor”.

„Liga Română” serie următoarele despre broșura noastră „Luptele Românilor”: „Tribuna” din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură „Luptele Românilor”, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl *Doctor Romanus*.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui *Romanus* îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În această residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar ea devine și atractivă.

Aceste calități nouă vor face de siguri ca lucrarea dlui *Romanus* să fie prețuită pretutindena. Mai ales însă în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu darul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

„Naționalitatea”. Societatea noastră „Tipografia” a aces într'o elegantă broșură interesantul studiu de *Max Nordau* despre „Naționalitate”. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor noștri; limbajul frumos, în care „Rosmarin” al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii noștri, căci în „Tribuna” s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai, ca interesante observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziari, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibil la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia” când a retipărit articolul din „Tribuna” în broșura de față. În extensiune de 40 pagini, tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografiei” soc. pe acțiuni în Sibiu.

La librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

Semnele	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Băntăneș vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	14 65	14 75	14 85
Grâu „Pesta”	75	14 60	14 70	14 80
Grâu de Alba-Reg.	75	14 65	14 80	14 95
„Baclos”	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord.	75	—	76	—
Semnele, vechi ori noue	Solul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcoră			70—72	9 70
Ora	de nutreț		60—62	8 75
	de vinare		62—64	7 —
Ovă			64—66	7 40
Cocoras (porumb)	bătăie		88—41	7 70
„Mam”	de nutreț		—	6 10
Hrișcă			—	4 25
Grâu	Sept.-Oct.		14 75	14 90
Cocoras	Sept.-Oct.		6 22	6 24
Ovă	Sept.-Oct.		7 50	7 60
„	Sept.-Oct.		—	—
„Floarea din Firenze”, de Livescu				— 50
„Istoria Românilor sub Mihai-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu				2 —
„Trăvnițe”, 10 piese Slovești Vol. I și II. a 1 fl. 50 cr.				3 —
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu				— 70
„Merinde dela școală”, de Popa				— 60
„Despre influența împregiurării”, de Panaite Zosin				— 50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu				— 88
„Pui de lei”, poezii eroice, de Nenitescu				1 —
„Fosii”, de Macedonski				2 —
„Copii de pe natură”, de Negruzzi				1 50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

„Orașul București”, articol retipărit din „Enciclopedia Română”, publicată sub auspiciile „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român” de Dr. C. Diaconovich. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. W. Krafft în Sibiu. Prețul 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprinde o amănunțită descriere a capitalei române. Anume ne dă un material vast despre situația geografică, suprafața, populațiunea, aspectul, fortificațiunile, grădiniile publice, monumentele, zidurile, casarmele, administrația finanțelor orașului, despre autoritățile ce își au sediul în capitală, apoi despre instrucția, așezămintele culturale, presa, industria, comerțul, comunicațiunea, băncile, locurile de petrecere și istoria Bucureștilor. Dintre toate scrierile monografice despre acest oraș, broșura de față este fără îndoială cea mai sistematică și lăund-și datele numai din publicațiuni oficiale și dela locuri competente, de cetitorilor — în nucleu — o iconăscă se poate de fidelă a stărilor din capitala României. Ea este înzestrată cu un frumos plan al orașului la care este alăturat un registru al stradelor și zidurilor mai însemnate cu indicările necesare pentru a le găsi la momentul în plan, apoi cuprinde un plan al grădinei botanice dela Cotroceni și un număr mare de ilustrațiuni de o frumusețe deosebită, anume: 3 aspecte din Calea Victoriei, Bulevardul cu băile Eforiei, Bis. Antim, Balasa, Stavropoleos, Catedrala catolică, Ateneul, Universitatea, 2 tablouri ale institutului botanic, Banca Națională, Teatrul Național și Așezămintele Brancovenesti. Broșura se poate procura la toate librăriile.

Sosiți în Sibiu.

În 3 Maiu n. 1898.

Hotel „Imperatul Românilor”: Nagy, Mauritz, din Aind, ingineri; Contele Bethlen, voluntar din Gyöngyös; Secula, oficial din Alba-Iulia; Ring, Ross, din Viena, Fischer din Oradea-mare, Deutsch din Seghedin, Lázárovi din Orștie, Schumann din Brünn, Braun, Sommer, Fuchs, Klein, Schacherels, Heller, Övri-nyak, Blumenfeld, Steiner, din Budapesta, comercianți. Hotel „Neurivier”: Mayer, sublocotenent din Mediaș; Marinescu, student din Căcova; Blumenfeld, comerciant din Budapesta; Baron Szentkereszti, Szolner, cadoți din Gyöngyös.

Hotel „Meltzer”: Dr. Messerschmidt cu soția, din Viena; Langhamer din Mureș, Pikk, ingineri, Henke, oficial, din Budapesta; Várhely, restaurateur din Porceti; Comănescu, preot din Codlea; Avramescu, căpitan din România; Untch din Cudjir, Feldoboi din Mureș, Lutsch, Maurer, Rehner, Breckner din Agnita, comercianți.

Hotel „Habermann”: Popp, preot din Scoreiș; Konnerth, măsar din Mediaș.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Nicolae Comșa.
KARLSBAD,

[1081] 2—

„Weinhaus”, Sprudelgasse.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 30 Apr. n. 1898

Semnele	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Băntăneș vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	14 65	14 75	14 85
Grâu „Pesta”	75	14 60	14 70	14 80
Grâu de Alba-Reg.	75	14 65	14 80	14 95
„Baclos”	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord.	75	—	76	—
Semnele, vechi ori noue	Solul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcoră			70—72	9 70
Ora	de nutreț		60—62	8 75
	de vinare		62—64	7 —
Ovă			64—66	7 40
Cocoras (porumb)	bătăie		88—41	7 70
„Mam”	de nutreț		—	6 10
Hrișcă			—	4 25
Grâu	Sept.-Oct.		14 75	14 90
Cocoras	Sept.-Oct.		6 22	6 24
Ovă	Sept.-Oct.		7 50	7 60
„	Sept.-Oct.		—	—
„Floarea din Firenze”, de Livescu				— 50
„Istoria Românilor sub Mihai-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu				2 —
„Trăvnițe”, 10 piese Slovești Vol. I și II. a 1 fl. 50 cr.				3 —
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu				— 70
„Merinde dela școală”, de Popa				— 60
„Despre influența împregiurării”, de Panaite Zosin				— 50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu				— 88
„Pui de lei”, poezii eroice, de Nenitescu				1 —
„Fosii”, de Macedonski				2 —
„Copii de pe natură”, de Negruzzi				1 50

Cursul pietii din Sibiu.

Din 2 Maiu n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9 50	vând.	9 54
Lire turcești				
Imperiali (15 R ^o aur)		18 91		19 10
Ruble rusești 100 a		126 50		127 50
Galbeni		5 60		5 66
Napoleon-d'ori		9 52		9 57
100 Marce germane		58 55		58 90
Livre sterling		11 93		12 08

Bursa de Budapesta.

Din 30 Aprilie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	—
„ „ val. cor. 4%	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	99.—
Obligațiile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	128.50
Losuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina“	102.—
Argintul	5.69
Galbeni imperătești	5.66
Napoleon-d'ori	9.55
Mărci 100 imp. germane	58.82
London 10 Livres sterlingi	120.85

1,000.000 coroane sînt de cîștigat.

UN MILION

PROGRAMUL TRAGEREI:

Conspectul
tuturor celor 50.000 cîștiguri din a 2-a loterie de clasă ungară.

Cel mai mare cîștig după §. 9 al planului de joc este **1,000.000 cor.**
un milion

Specificat sînt împărțite cîștigurile cum urmează:

Cîștiguri	Coroane
1 a	600.000
1 "	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
3 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1238 "	500
90 "	300
47350 a 200, 170, 130, 100, 80, 40 cor.	
50.000 Cîștig și premii în sumă de	13160000 cr.

cari se trag în șase clase.

CLASA I.			CLASA II.			CLASA III.			CLASA VI.		
Depunere 12 cor.			Depunere 20 cor.			Depunere 32 cor.			Depunere 24 cor.		
Tragerea în 11 și 12 Maiu 1898.			Tragerea în 7 și 8 Iunie 1898.			Tragerea în 6 și 7 Iulie 1898.			Tragerea din 14 Septemvrie până 13 Octomvrie 1898.		
Câștiguri	Coroane		Câștiguri	Coroane		Câștiguri	Coroane		Cel mai mare câștig în cas de noroc Coroane 1,000.000 (Un milion)		
1 à	60000		1 à	70000		1 à	80000				
1 à	20000		1 à	25000		1 à	30000				
1 à	10000		1 à	10000		1 à	20000				
1 à	5000		1 à	5000		1 à	15000				
3 à 2000	6000		3 à 3000	9000		3 à 10000	30000				
5 à 1000	5000		5 à 2000	10000		5 à 5000	25000				
8 à 500	4000		8 à 1000	8000		8 à 2000	16000				
30 à 300	9000		20 à 500	10000		10 à 1000	10000				
50 à 100	5000		60 à 300	18000		70 à 500	35000				
2900 à 40	116000		3900 à 80	312000		4900 à 130	637000				
3000 câșt.	cor. 240000		4000 câșt.	cor. 478000		5000 câșt.	cor. 898000				
CLASA IV.			CLASA V.								
Depunere 40 cor.			Depunere 32 cor.								
Tragerea în 3 și 4 August 1898.			Tragerea în 24 și 25 August 1898.								
Câștiguri	Coroane		Câștiguri	Coroane							
1 à	90000		1 à	100000					1 Premiu 600000 600000		
1 à	30000		1 à	30000					1 Câștig 400000 400000		
1 à	20000		1 à	20000					1 à 200000 200000		
1 à	15000		1 à	15000					1 à 100000 100000		
3 à 10000	30000		3 à 10000	30000					1 à 60000 60000		
5 à 5000	25000		5 à 5000	25000					1 à 40000 40000		
8 à 2000	16000		8 à 2000	16000					2 à 30000 60000		
10 à 1000	10000		10 à 1000	10000					3 à 20000 60000		
70 à 500	35000		70 à 500	35000					20 à 10000 200000		
3900 à 170	663000		3900 à 200	780000					50 à 5000 250000		
4000 câșt.	cor. 934000		4000 câșt.	cor. 1061000					400 à 2000 800000		
									720 à 1000 720000		
									1000 à 500 500000		
									27800 à 200 5560000		
									30000 câștig și premiu cor. 9550000		

Suma enormă de un milion coroane în bani gata este după §-ul 9 al programului de tragere cel mai mare cîștig în

loteria a 2-a de clase priv. reg. ung., care oferă proprietarilor de losuri șanse de cîștig excepțional de favorabile; conține numai

100.000 și **50 000**
losuri originale cîștiguri.

Jumătate din toate losurile trebuie să cîștige. Toate cele 50.000 cîștiguri sînt specificate în lista alăturată și se sortează sub controla guvernului în 6 desparțiminte ce succed iute, după cari se solvesc sumele în numărul felițiilor cîștigători.

Noi vindem numai losuri originale cu următoarele prețuri originale:

întregi Losuri originale pentru fl. 6.—
jumătăți de " " " " 3.—
pătrare de " " " " 1.50
optime de " " " " 0.75

Îndată după primirea sumei prin așeznat, expedim losurile originale comandate valabile pentru prima secție de tragere.

La dorință se expediază și cu rambursă. La fiecare expediție de losuri se aceluie programul de tragere original și după fiecare tragere primesc clienții noștri îndată lista originală de tragere.

Se riscă adese-ori mii în întreprinderi cuateze, la cari cîștigul contemplat e foarte dubiu. Riscăți deci o sumă proporțional mică pentru cumpărarea unui los, prin care puteți cîștiga momentan mari capitale.

Depositul nostru de losuri e numai foarte mic și tare curînd se poate epuiza, deci recomandăm a nu întârzia cu comanda și a le trimite întru-cît e posibil îndată, la tot cazul

cel mult pînă la 11 Maiu a. c.

în care zi începe tragerea, direct la [798] 6—6

Biroul central de loterie

Fehér Lajos és Társa,

Budapest, Gizella-tér 5.

Gara és Társa,

colectori principali, [1005] 2—3

Budapesta, Karlsring nr. 11.

Tragerea de cîștiguri a clasei prime a marelui loterii de clase r. u. va fi în 11 și 12 Maiu c. În această loterie, constatătoare din 6 clase, earăși se vor cîștiga multe milioane. Punerile clasei prime, conform planului sînt:

pentru un los întreg fl. 6.—
pentru o jumătate de los " 3.—
pentru un pătrar " 1.50
pentru o optime " 0.75

Comandele se execută prompt.

Gara és Társa, colectori principali al loteriei de clase ung.
Budapesta, Karlsring nr. 11.

Pomada de păr Magda

de specia **Kessler,** [964] 7—15

fabricate pe base dermatologice-trapeutice, în urma compoziției sale cel mai bun mijloc în contra mătreaței și a căderii părului.

Pomada-Magda, după folosire de mai mulți ani, e cu totul nestricăcioasă, ajută creșterea părului și ca excelent mijloc în contra ziselor boale de păr și la copii e foarte de recomandat.

Magazin principal de expediție la **Kessler Rezső,** farmacist, Gyertyámos (comitatul Torontál).

Prețuri 3 coroane.

Depozite în următoarele apotece: în Budapesta Török József, király-utca 12. Dr. Eger, apot. la „Vultur”. Dr. Endai Emil, Városház-tér 7. Raditz Robert, József-körút 64. Fojon: Czollner Vilmos, Lörcsikapu-ut. Miskolc: Barnoch Gyula. Székes-Fehérvár: Say Rudolf. Seghedin: Barcsay Károly. Dobrița: Mihailovits Jenő. Arad: Földes Kelemen. Timișoara: Theodor Albert. Verșet: Kitchler Béla. Caransebeș: Müller F. Jakab. Sibiia: Molnár I. C. Parfumeria Meltzer. Brașov: Jekelius Nándor. Kelemen Ferenc, Victor Roth. Reghin: Wermescher Emil. Sighișoara: A. W. Lingner.

Zaharină (Zuckerin) nr. 9

În tablete, conține atîta putere de dulcează, încît conținutul de dulcează dela

o jumătate chilo de zahăr costă numai 3 1/2 cr.

Pentru un crucer se pot îndulci 6 tase de cafea.

Se vînd și tablete de valoare mai inferioară.

Să se ceară expres tablete „Zuckerin“.

Se află în băcănii.

[1006] 5—10

Deposit la **Iosif David,** agentură și comision în **Arad.**

O sticlă de

limonadă excelentă spumegândă și rîcoritoare numai cu 2 cr.

Îți ofere [948] 8—10

bomboanele de limonadă spumegătoare și renumite ale lui Marsner cu această marcă de scutire

și firma

prima fabrică boemă
de ciocoladă și zaharicale orientale în
Königl.-Weinbergen — Praga

A. Marsner.

Se află pretutindenea.

Un pachet de 5 chgr. = 100 cu'f bomboane spumegătoare pe lângă rambursă = 7 fl. v. a. trimise franco pretutindenea.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiia.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însotiri de consum, de vânzare, de vîler, de lăptări etc. și înstruțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

lăfînțarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

EDITURA

„Românii rom. de agricultură din comitatul Sibiului”.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiia.

„DETUNATA”,

institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese cînd termenul de abdicere este minimul de 6 luni.

La depuneri cu termen de abdicere mai scurt de 6 luni solvește 5 1/2% interese după depuneri.

[965] 4—

Direcțiunea institutului.

Tinctură pentru stelnite

a lui Ditrichstein, cesaro-regesc patentată.

Efect neîntrecut întru stîrpirea stelnitelor precum și a puilor lor. Pretutindenea aplicabilă fără-ca prin fluiditatea ei să lase pete și urme pe tapete, stufe sau mobile. E constat prin medici, că prin ea se desinfectează aerul din odaie; nu e periculoasă pentru foc, prin urmare e cel mai bun mijloc de a extirpa stelnite. Prețul de sticlă împreună cu pămîntul 40 cr., 75 cr., 1.50 și 2 fl. Recomand totodată mica mea mașină de vapori cu ajutorul căreia poți face să intre tinctura în fiecare cuib de stelnite, prin ce se pot nimici toate. Prețul unei mașine 2 fl.

Svabi, ruși, molii și pureci

se pot extirpa prin aplicarea prafului meu radical în cel mai scurt timp. Prețul de carten 40 cr. și 1 fl. Aparat de stropit tinctură ori praf din gumă, bucata 40 cr. Comandă cu rambursă ori cu trimiterea anticipativă a sumei se efectuează prompt

Ditrichstein Mór, Budapesta, VII., Nyár-utca nr. 34.

Vînzătorii primesc rabat corespunzător.

[845] 8—10

Export de stofe numai pentru privați.

fl. 3.10 stofă de lână bună	lână curată de oaie.
fl. 4.80 stofă de lână bună	
fl. 7.50 stofă de lână fină	
fl. 8.70 stofă de lână fină	
fl. 10.50 stofă de lână cea mai fină	
fl. 12.40 stofă de lână engleză	
fl. 13.95 stofă din kangarn	

O bucată pentru un rînd de haine negre de salon 10 fl.

Stofe pentru pardesiu dela 3.25 metru în sus; loden în rîpitoare colorii, 1 bucată 6—9.95 fl.; Peruvienne și Doskings, stofe de talar pentru oficiali de stat, tren, judecători. Kangarn foarte fin și Cheviots, precum și stofe de uniformă pentru finanți și gendarmi, etc. etc., spedează cu prețurile de fabrică

Depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută ca reală și solidă

Kiesel-Amhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

În atențiune! P. T. publicul se face atent cu deosebire, că la comandarea directă a stofelor e cu mult mai ieftină, decît cumpărîndu-le dela comercianți. Firma Kiesel-Amhof în Brünn trimite toate stofele pentru prețuri cu adevărat de fabrică, fără socoteală de rabat.

[598] 19—24